

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-4Csp/16/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200390
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8423200390.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., IČO: 31 320 155, Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava – Ružinov, práv. zast.: Advokátska kancelária Gallo, s. r. o., IČO: 36 715 352, Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XX, o zaplatenie 516,42 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni 482,84 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 482,84 eur od 21.09.2021 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 87 % trov k rukám zástupcu žalobkyne Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352 s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na tunajší súd dňa 24.02.2023 sa žalobkyňa domáhala na žalovanej zaplatenia 516,42 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 516,42 eur od 29.07.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu zástupca žalobkyne odôvodnil tak, že žalobkyňa dňa 29.02.2020 uzavrela so žalovanou zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXX, na základe ktorej poskytla žalovanej pôžičku vo výške 512,84 eur na kúpu spotrebného tovaru špecifikovaného v zmluve (čierna technika) v kúpnej cene 512,84 eur. Pri podpise zmluvy žalovaná uhradila akontáciu vo výške 0 eur a na zvyšok kúpnej ceny žalobkyňa poskytla žalovanej pôžičku. Podľa zmluvy o pôžičke žalovaná mala pôžičku splácať v pravidelných 18 mesačných splátkach vo výške 32,81 eur, a to do celkovej sumy 590,58 eur. Žalovaná do podania žaloby z celkovej sumy zaplatila len 30 eur (bez akontácie). Žalovaná tak porušila zmluvnú povinnosť platiť mesačné splátky riadne a včas. Žalobkyňa listom zo dňa 22.05.2020 („Predžalobná upomienka“) vyzvala žalovanú k úhrade dlžných splátok v dodatočnej lehote viac než 30 dní. Žalovanú súčasne upozornila, že ak v stanovenej lehote nedôjde k úhrade aspoň najstaršej omeškanej splátky, bude oprávnená pôžičku zosplatiť. Žalovaná ani v tejto dodatočnej lehote dlžné splátky neuhradila. Žalobkyňa využila svoje právo veriteľa vyplývajúce jej z čl. 10.2 zmluvných podmienok a ust. 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a pôžičku zosplatnila, o čom bola žalovaná informovaná listom zo dňa 23.07.2020 („Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“). K zosplateniu pôžičky došlo po márnom uplynutí dostatočne dlhej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu k splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením. Splátka uvedená v listine „Predžalobná upomienka“ je len najstaršou omeškanou splátkou a neurčuje začiatok plynutia premlčacej doby.

Žalovaná zosplatnený dlh neuhradila. Ku dňu podania žaloby žalovaná mala zaplatiť sumu 546,42 eur, pozostávajúcu zo 4 omeškaných splátok v celkovej výške 131,24 eur a sumy po zosplatnení 415,18 eur. Žalovaná ku dňu podania žaloby zaplatila len 30 eur. Celkový dlh žalovanej zo zmluvy o pôžičke tak ku dňu podania žaloby predstavoval 516,42 eur (stĺpec „Splátka“ v prehľade splátok a úhrad). Žalobou si žalobkyňa neuplatnila nárok na zmluvnú pokutu vo výške 62,51 eur (stĺpec „Pokuta“). Žalobou si žalobkyňa uplatnila nárok na zaplatenie úrokov z omeškania od šiesteho dňa nasledujúceho po „Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti“. Oznámenie bolo zaslané žalovanému obyčajnou listovou zásielkou, kde obvyklá doba doručenia je 5 dní.

3. Spolu so žalobou zástupca žalobkyne predložil súdu žiadosť o poskytnutie úveru, listinu, „Zmluva o využívaní služieb Nonstop banking“, listiny „ZMLUVA O SPOTREBITEĽSKOM ÚVERE“ číslo zmluvy č. 0029815728, „Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere (Quatro)“, „Informácia o percentuálnej miere nákladov (RPMN) a priemernej RPMN na príslušný spotrebiteľský úver“, „OBCHODNÉ PODMIENKY QUATRO“, „Všeobecné obchodné podmienky VÚB a.s. pre depozitné produkty“, cenník VÚB a.s., listinu „Predžalobná upomienka“ zo dňa 22.05.2020 spolu s poštovou doručenkou, listinu „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru,“ zo dňa 23.07.2020 a prehľad splátok a úhrad.

4. Podaním zo dňa 01.03.2023 súd v záujme predvídateľnosti súdneho rozhodnutia oznámil zástupcovi žalobkyne predbežné právne posúdenie sporu tak, že spotrebiteľský úver v prejednávanej veci považuje za úver bez úrokov a bez poplatkov, a úver, ktorý nie je predčasne splatný. A to jednak z dôvodu absencie niektorých obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadovaných ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch, ako aj pre nepreukázanie splnenia povinnosti veriteľa stanovenej v § 7 tohto zákona (posúdenie úverovej bonity spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou). Spotrebiteľský úver súd nepovažuje predbežne za predčasne splatný aj z dôvodu nepreukázania splnenia všetkých zákonných podmienok pre jeho predčasné zosplatnenie stanovených v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Podanie bolo zástupcovi žalobkyne doručené dňa 08.03.2023.

5. Dňa 16.03.2023 bolo súdu doručené písomné podanie zástupcu žalobkyne, ktorým oznámil, že na podanej žalobe v celom rozsahu trvá. V podaní uviedol, že má za to, že zmluva v prejednávanej veci obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti a bola riadne podpísaná oboma zmluvnými stranami, čím boli splnené zákonné podmienky pre platnosť tohto právneho úkonu. Zmluva tiež neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky. Žalovaná bola riadne oboznámená s parametrami zmluvy, ako aj zmluvnými podmienkami, ktoré ich konkretizujú. Zmluva nemôže byť neplatná, nakoľko na jej základe žalobkyňa aj poskytla žalovanej finančné prostriedky v dohodnutej výške 512,84 eur a žalovaná vykonala čiastočnú úhradu. Zmluva bola uzavretá prostredníctvom diaľkovej komunikácie (cez internet). Uzavretiu zmluvy predchádzalo uzatvorenie rámcovej zmluvy, predmetom ktorej je popis spolupráce pri uzatváraní zmluvy o úvere prostredníctvom diaľkovej komunikácie. Ide teda o tzv. webovú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať zákon č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vo vzťahu k predčasnému zosplatneniu úveru poukázal na čl. X bod 10.2. zmluvných podmienok, obsahujúci dohodu strán o možnosti zosplatnenia dlhu, predloženú výzvu zaslanú žalovanej pred zosplatnením a dodržanie zákonnej lehoty 90 dní v súvislosti s omeškaním žalovanej. Uviedol, že oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti dlhu bolo zasielané žalovanej len obyčajnou poštovou zásielkou, avšak žalovaná sa mohla o zosplatnení dozvedieť najneskôr doručením žaloby. Navyše, listina má len deklaratórny charakter a jej účinky nastali spätne momentom oboznámenia sa žalovanej s jej obsahom. Vo vzťahu k splneniu povinnosti veriteľa posúdil schopnosť žalovanej pôžičku splácať s odbornou starostlivosťou namietol, že by v rámci kontraktáčného procesu bolo došlo k porušeniu povinnosti veriteľa. Uviedol, že žalovaná v žiadosti o pôžičku uviedla čistý priemerný mesačný príjem vo výške 450 eur, a príjem za posledné 3 mesiace vo výške: posledný mesiac 750 eur, predposledný mesiac 450 eur a predpredposledný mesiac 150 eur. Tento príjem bol overený dopytom do sociálnej poisťovne. Žalovaná ďalej v žiadosti uviedla rodinný stav: slobodný – slobodná, počet nezaopatrených detí: 0, mesačné finančné výdavky: 0. Pre zistenie skutočných finančných výdavkov žalovanej bol dňa 29.02.2019 vykonaný dopyt do registra SRBI, ktorým boli zistené finančné výdavky žalovanej vo výške 0 eur mesačne. Životné minimum na žalovanú bolo 210,20 eur. Rozdiel medzi príjmom a výdavkami žalovanej tak predstavoval 239,80 eur, pričom splátka predmetnej pôžičky bola dojednaná na 32,81 eur mesačne. Ukazovateľ schopnosti splácať pôžičku tak bol pri posudzovaní žiadosti žalovanej vypočítaný v súlade s Opatrením NBS č.10/2017 v hodnote menšej ako 1. V prílohe

podania predložil súdu výpis z registra klientskych informácií (SRBI) a prehľad odpovedí sociálnej poisťovne na verifikačné otázky.

6. Uznesením zo dňa 05.05.2023 č.k. 4Csp 16/2023 - 79 súd podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku vyzval žalovanú na vyjadrenie k žalobe, doplňujúcim podaniam a pripojeným listinám v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesenie spolu so žalobou a jej prílohami bolo žalovanej riadne doručené dňa 11.05.2023. Žalovaná na výzvu súdu nereagovala.

7. Dňa 27.06.2023 súd za splnenia podmienok § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku predmetný spotrebiteľský spor prejednal bez nariadenia pojednávania a verejne vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu vyhovel sčasti. K dôvodom svojho rozhodnutia súd udáva:

8. Žalovaná nepoprela, a súd na základe vykonaného dokazovania nemal dôvodné pochybnosti, o tvrdení žalobkyne, že dňa 29.02.2020 uzavrela so žalovanou prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie (cez internet) zmluvu označenú ako „Zmluva o spotrebiteľskom úvere“, evidovanú pod č.0029815728, na základe ktorej poskytla žalovanej úver vo výške 512,84 eur na kúpu čiernej techniky (LENOVO IDE APAD L340-15IWGOOLVCK FIALOVÝ) v celej výške kúpnej ceny 512,84 eur, a že žalovaná sa zaviazala zaplatiť pri podpise zmluvy akontáciu vo výške 0 eur a úver vo výške 512,84 eur spolu s jeho nákladmi, celkom čiastku 590,58 eur, zaplatiť v 18 pravidelných mesačných splátkach po 32,81 eur. Podľa predložených zmluvných dokumentov strany dojednali splatnosť splátok vždy do 20. dňa v mesiaci, dátum splatnosti prvej splátky na deň 20.03.2020, výšku fixnej ročnej úrokovej sadzby 20,85 %, hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) 20,85%, a dobu trvania zmluvy 18 mesiacov alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa zmluvy (ďalej už len „zmluva o úvere“). Tieto skutočnosti preukazujú listiny predložené v spore žalobkyňou označené „ZMLUVA O SPOTREBITEĽSKOM ÚVERE“ číslo zmluvy č. 0029815728, „Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere (Quatro)“ a „Informácia o percentuálnej miere nákladov(RPMN) a priemernej RPMN na príslušný spotrebiteľský úver“.

9. Žalovaná nepoprela, a súd na základe vykonaného dokazovania nemal dôvodné pochybnosti ani o tvrdení žalobkyne, že žalovaná do podania žaloby zaplatila celkom len 30 eur (bez akontácie). Táto skutočnosť vyplýva z prehľadu splátok a úhrad za dobu od 29.02.2020 do 30.12.2022, predloženého žalobkyňou, ktorý žalovaná nijako nespochybnila. Podľa tohto prehľadu žalovaná dohodnuté splátky vo výške 32,81 eur neplatila vôbec. Počas uvedenej doby zaplatila len jednu úhradu vo výške 30 eur, a to dňa 25.03.2021.

10. Z listiny označenej ako „Predžalobná upomienka“ datovanej dňom 22.05.2020 a pripojenej poštovej doručky vyplýva, že týmto listom žalobkyňa žalovanej s poukazom na zmluvu o úvere oznámila, že ku dňu vyhotovenia listiny eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 98,43 eur (3 splátky po 32,81 eur) a žalovanú vyzvala bezodkladne nedoplatok zaplatiť na špecifikované číslo účtu. Žalovanú súčasne upozornila, že ak do 05.07.2020 nedôjde k úhrade nedoplatku, bude oprávnená úver zosplatiť. Podľa poštovej doručky list bol žalovanej riadne doručený na adresu jeho trvalého pobytu dňa 01.06.2020.

11. Z listiny označenej ako „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ datovanej dňom 23.07.2020 súd zistil, že táto listina obsahuje prejav vôle žalobkyne adresovaný žalovanej spočívajúci v oznámení, že nakoľko dlžné splátky v lehote stanovenej v predžalobnej upomienke riadne a včas neuhradila, dlh zo zmluvy o úvere sa stal splatným v celom rozsahu naraz, a výzvu žalovanej na úhradu sumy 546,49 eur.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere, tzn. ku dňu 29.02.2020 (ďalej už len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

14. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, tzn. k 29.02.2020 (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.

17. Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

18. Vychádzajúc z cit. ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka spotrebiteľská zmluva nie je osobitným zmluvným typom. Môže ňou byť ktorýkoľvek zmluvný typ upravený Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom, iným právnym predpisom alebo aj zákonom neupravená, tzn. nepomenovaná zmluva, ak sú splnené požiadavky kladené na subjekty zmluvy, tzn. ak stranami zmluvy sú dodávateľ a spotrebiteľ. Spotrebiteľskou zmluvou je teda vždy založený právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ.

19. Medzi stranami nebolo sporné a súd nemal dôvodné pochybnosti o tom, že zmluva o úvere v prejednávanej veci má charakter zmluvy spotrebiteľskej, a že žalovaná má v právnom vzťahu založenom touto zmluvou o úvere postavenie spotrebiteľa. Záver, že žalovaná zmluvu o úvere uzavrela ako spotrebiteľ, teda, že pri uzatváraní zmluvy o úvere nekonala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, vyplýva zo samotného označenia zmluvných dokumentov ako zmluva o „spotrebiteľskom“ úvere a štandardné európske informácie o „spotrebiteľskom„ úvere. Ďalej z označenia druhu úveru ako viazaný „spotrebiteľský„ úver, označenia žalovanej v zmluve údajmi fyzickej osoby – občana, ako aj z celého obsahu zmluvných dokumentov (celkové náklady „spotrebiteľa“ a pod.). Súd poukazuje tiež na argumentáciu zástupcu žalobkyne v spore ustanoveniami spotrebiteľského práva (zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zákon č. 266/2005 Z.z. ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku, ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a pod.). Niet pochyb, že VÚB a.s. ako banka pri poskytovaní úveru konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti.

20. Jedným z druhov spotrebiteľských zmlúv sú zmluvy o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľské úvery v čase uzavretia zmluvy o úvere v danej veci upravoval špeciálny zákon, a to Zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý vo vzťahu k Občianskemu zákonníku má postavenie lex specialis. Súd zastáva názor, že úver poskytnutý žalovanej na základe spotrebiteľskej zmluvy o úvere v prejednávanej veci má charakter spotrebiteľského úveru tak, ako ho definuje Zákon o spotrebiteľských úveroch, a spotrebiteľská zmluva o úvere je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch.

21. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

22. Podľa § 7 ods. 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

23. Podľa § 7 ods. 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

24. Podľa § 7 ods. 20 Zákona o spotrebiteľských úveroch na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17a)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

25. Podľa § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver určiť tak, aby súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a).

26. Podľa § 7 ods. 23 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi, len ak spotrebiteľ spĺňa limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

27. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

28. Podľa § 2 ods. 1 a 2 Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10 zo 14. novembra 2017 v znení účinnom k 29.02.2020, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (ďalej už len „Opatrenie NBS“), ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa ods. 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa ods. 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítajú na obdobie jedného mesiaca. Limit ukazovateľa schopnosti splácať vypočítaného podľa odseku 1 nemôže prekročiť hodnotu 1.

29. Podľa § 2 ods. 5 Opatrenia NBS výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely ods. 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu

povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety, zvýšená o 40 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.

30. Podľa § 2 ods. 10 Opatrenia NBS na účely § 7 ods. 20 písm. d) zákona sa pri určení peňažných záväzkov súvisiacich s existujúcimi úvermi, pri ktorých je spotrebiteľ spoludlžníkom, na tieto úvery hľadí ako keby bol spotrebiteľ jediným dlžníkom. Ak spoludlžník pri inom úvere žiada o úver spoločne so spotrebiteľom, splátka iného úveru sa započíta iba raz.

31. Podľa § 5 ods. 2 Opatrenia NBS na účely overovania údajov o príjmoch sa za externé zdroje informácií o príjme spotrebiteľa považujú

- a) potvrdenie o príjme spotrebiteľa od zamestnávateľa nie staršie ako tri mesiace,
- b) výpisy z platobného účtu spotrebiteľa, za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktorý nie je vedený u veriteľa, a na ktorom sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,
- c) informácie o jednom alebo viacerých platobných účtoch spotrebiteľa poskytnuté spôsobom, ktorý umožňuje ukladať a reprodukovat' nezmenené informácie,⁸⁾ za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktoré nie sú vedené u veriteľa, a na ktorých sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,
- d) pracovná zmluva vrátane jej dodatkov,
- e) potvrdenie správcu dane o výške príjmov zistených z podaného daňového priznania k dani z príjmov a súčasne doklad preukazujúci príjmy spotrebiteľa v období medzi podaním posledného daňového priznania a posúdením schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver,
- f) aktuálne potvrdenie o výške dávky spotrebiteľa podľa osobitných predpisov⁹⁾ spravidla nie staršie ako tri mesiace,
- g) overenie výšky príjmu spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni,¹⁰⁾
- h) iný doklad preukazujúci výšku príjmov spotrebiteľa.

32. Podľa § 5 ods. 3 Opatrenia NBS čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nie je preukázaním príjmu spotrebiteľa.

33. Podľa cit. ust. § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ bol teda pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere v prejednávanej veci povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom vynaloženie tejto odbornej starostlivosti je povinný hodnoverne preukázať (§ 7 ods. 16 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch). V opačnom prípade má to pre veriteľa dôsledky vo forme sankcií uvedených v cit. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, tzn. vo forme straty oprávnenia vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti aj bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru. Táto vnútroštátna úprava je dôsledkom transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, ktorá v preambule uvádza: „(8) Je dôležité, aby tento trh poskytoval spotrebiteľom dostatočnú mieru ochrany a zabezpečil si tak ich dôveru. Voľný pohyb úverových ponúk by tak mohol prebiehať za optimálnych podmienok pre tých, ktorí úvery ponúkajú, ako aj pre tých, ktorí o ne žiadajú, s náležitým zohľadnením konkrétnej situácie v jednotlivých členských štátoch...⁽²⁶⁾ Členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií [5], veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na

tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.“. Podľa čl. 8 ods. 1 tejto smernice: „Členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať“. Podľa judikatúry Súdneho dvora (EÚ) článku 8 a 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 je potrebné vykladať tak, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať vždy z úradnej povinnosti (ex officio), tzn., bez ohľadu na prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany strán, existenciu porušenia povinnosti veriteľa pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky v podobe sankcii (porovnaj napr. rozhodnutia Súdneho dvora (EÚ) C-679/18, C-449/13, C-58/18 a ďalšie).

34. Bolo tak povinnosťou súdu aj v prejednávanej veci zaoberať sa splnením povinnosti žalobkyne ako veriteľa preskúmať úverovú bonitu žalovanej pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere s dostatočnou odbornou starostlivosťou. Vychádzajúc z cit. zákonnej úpravy a judikatúry odborná starostlivosť veriteľa predpokladá riadne zistenie a) čistého príjmu spotrebiteľa, b) nákladov na zabezpečenie jeho základných životných potrieb a potrieb osôb, voči ktorým mal vyživovaciu povinnosť, c) výšku splátky spotrebiteľského úveru a d) peňažné záväzky znižujúce jeho príjem. Podľa vcelku už ustálenej judikatúry odborná starostlivosť ďalej predpokladá nie len riadne a úplné zistenie týchto údajov od spotrebiteľa, ale aj ich overenie. Vo vzťahu k príjmu spotrebiteľa je to overenie príjmu spotrebiteľa u jeho platiteľa, od ktorého príjem poberal, alebo z externých zdrojov taxatívne vymenovaných upravených cit. ust. Opatrenia NBS. Tu súd poukazuje na § 5 ods. 3 Opatrenia NBS, podľa ktorého čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nie je preukázaním príjmu spotrebiteľa. Tiež na ust. § 2 ods. 4 Opatrenia NBS, podľa ktorého celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch sa vypočítava ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať. Odborná starostlivosť predpokladá riadne zistenie a preverenie celkových rodinných pomerov spotrebiteľa, bez ktorých veriteľ nemôže posúdiť výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a základných životných potrieb osôb, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, a tým ani skutočnú výšku celkových nákladov spotrebiteľa. Podľa judikatúry pri výdavkoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa veriteľ je povinný výšku týchto výdavkov od spotrebiteľa zistiť, minimálne aplikovať verejne dostupné informácie o údajoch o životnom minime upravené zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase preverovania bonity spotrebiteľa (ďalej už len „Zákon o životnom minime“). Odborná starostlivosť veriteľa ďalej predpokladá tiež riadne zistenie a preverenie peňažných záväzkov spotrebiteľa znižujúcich jeho príjem v jednom alebo viacerých registroch. Bez zistenia a preverenia celkových skutočných príjmov a celkových výdavkov (nákladov na zabezpečenie životných potrieb a peňažných záväzkov) spotrebiteľa a ich porovnania, veriteľ logicky nemá možnosť posúdiť schopnosť spotrebiteľa spotrebiteľský úver splácať, a ani zistiť, či spotrebiteľ neprekračuje zákonom stanovený limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľský úver splácať (§ 7 ods. 19 a 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch). Porovnaj napr. rozsudok Nejvyššího soudu ČR sp.zn 33 Cdo 2178/2018 z 25.07.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn 10CoCsp 6/2022 zo dňa 31.03.2022, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16CoCSp 15/2022 zo dňa 30.01.2023 a ďalšie.

35. V prejednávanej veci zástupca žalobkyne si nesplnil svoju procesnú povinnosť a v žalobe neuviedol žiadne tvrdenia vo vzťahu k skúmaniu úverovej bonity žalovanej. Po oznámení predbežného právneho posúdenia sporu tak, že súd o.i. nepovažuje predbežne za preukázané splnenie povinnosti veriteľa preskúmať schopnosť žalovanej splácať úver s odbornou starostlivosťou, reagoval písomným podaním doručeným súdu dňa 16.03.2023. V podaní uviedol, že žalovaná v žiadosti o úver uviedla čistý priemerný mesačný príjem vo výške 450 eur, a príjem za posledné 3 mesiace vo výške po 750 eur, 450 eur a 150 eur. Tento príjem bol overený dopytom do sociálnej poisťovne. Žalovaná ďalej v žiadosti uviedla rodinný stav: slobodný - slobodná, počet nezaopatrených detí: 0, mesačné finančné výdavky: 0. Pre zistenie skutočných finančných výdavkov žalovanej bol dňa 29.02.2020 vykonaný dopyt do registra SRBI, ktorým boli zistené finančné výdavky žalovanej vo výške 0 eur mesačne. Životné minimum na žalovanú bolo 210,20 eur. Rozdiel medzi príjmom a výdavkami žalovanej tak predstavoval 239,80 eur, pričom splátka

predmetnej pôžičky bola dojednaná na 32,81 eur mesačne. Ukazovateľ schopnosti splácať pôžičku tak bol pri posudzovaní žiadosti žalovanej vypočítaný v súlade s Opatrením NBS č.10/2017 a neprevyšoval hodnotu 1. V prílohe podania predložil súdu výpis z registra klientskych informácií SRBI a o prehľad odpovedí sociálnej poisťovne na verifikačné otázky.

36. Podľa listiny „ZMLUVA O SPOTREBITEĽSKOM ÚVERE“ žalovaná v časti „I. KLIENT“ uviedla, že je od „ 11/2019 „ zamestnaná v spoločnosti IAC Group (Slovakia) s.r.o. , IČO: 35 798 513, jej čistý priemerný mesačný príjem je 450 eur a čistý príjem v posledných 3 mesiacoch bol za posledný mesiac 750 eur, za predposledný mesiac 450 eur a za predpredposledný mesiaci 150 eur. Za účelom preukázania overenia toho príjmu žalovanej bankou zástupca žalobkyne predložil súdu výsledok dopytu do sociálnej poisťovne zo dňa 29.02.2020. Podľa tejto listiny sociálna poisťovňa nepotvrdila, že by žalovaná pracovala u ňou uvedeného zamestnávateľa a tiež že by bola zamestnaná aspoň 99 dní. Z potvrdenia iba vyplýva, že v čase dopytu žalovaná bola zamestnaná a že je vymeriavací základ za posledný mesiac a priemerný vymeriavací základ za posledné 3 mesiace bol aspoň 508 eur. Predložený prehľad verifikačných otázok potvrdzuje teda iba výšku tzv. vymeriavacích základov u žalovanej, čo nemožno stotožňovať so skutočnou výškou jej príjmov zo závislej činnosti. Podľa cit. § 5 ods. 3 Opatrenia NBS čestné vyhlásenie spotrebiteľa o výške príjmu nie je preukázaním príjmu spotrebiteľa. Podľa § 2 ods. 4 Opatrenia NBS celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) sa vypočíta ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať. Podľa § 5 ods. 2 písm. g) Opatrenia NBS na účely overovania údajov o príjmoch sa za externé zdroje informácií o príjme spotrebiteľa považovalo o.i. aj overenie výšky príjmu spotrebiteľa v sociálnej poisťovni. Súdu predložený výsledok dopytu do sociálnej poisťovne však neobsahuje z hľadiska výšky príjmu žalovanej relevantné údaje. Navyše, nepotvrdzuje ani pravdivosť vyhlásenia žalovanej, že je zamestnaná u ňou označeného zamestnávateľa, a tiež ani to, že by bola zamestnaná viac ako 99 dní, teda viac ako 3 mesiace, za ktoré prehlásila výšku príjmu. Za danej dôkaznej situácie súd preto zastáva názor, že žalobkyňa hodnoverne nepreukázala, že by pre účely skúmania bonity žalovanej bola mala k dispozícii údaje žalovanej o jej príjme overené potvrdením jej zamestnávateľa alebo niektorým z relevantných externých zdrojov, tzn. spôsobom, ktorý vyžadovalo Opatrenie NBS. Žalobkyňa tak hodnoverne nepreukázala, že by pre účely posúdenia bonity žalovanej bola mala k dispozícii základnú položku vyžadovanú ust. § 7 ods. 20 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch, a to jej čistý mesačný príjem.

37. Bolo povinnosťou žalobkyne ako profesionálneho subjektu riadne zistiť príjem žalovanej a jeho platiteľa, nie iba povrchno a formálne. Po tom, čo dopytom v sociálnej poisťovni nebol potvrdený zamestnávateľ prehlásený žalovanou v žiadosti, a ani doba zamestnania aspoň 99 dní, bolo plne na mieste riadne zistiť a overiť, kto je platiteľom príjmu žalovanej a aká je jej priemerná výška za posledné tri mesiace. Navyše, ak už samotná výška mesačného príjmu uvádzaná žalovanou v žiadosti vyvoláva pochybnosti o skutočnej výške jej priemerného mesačného príjmu, nakoľko v posledných 3 mesiacoch sa jej príjem mal pohybovať výške od 150 eur po 750 eur, čo predstavuje podstatný rozdiel, cca 5 násobný. Bolo preto plne dôvodné požadovať na žalobkyňu, aby si pri uzatváraní zmluvy o úvere bola príjem žalovanej riadne zistila a overila. Tu súd tiež poukazuje na výpis zo SRBI (Spoločný register bankových informácií), podľa ktorého žalovaná síce nemala v čase uzavretia zmluvy o úvere žiadne existujúce splátkové, ani nesplátkové úvery, avšak mala 4 odmietnuté žiadosti, poslednú z 21.02.2020. Pokiaľ tiež žalobkyňa pri skúmaní bonity žalovanej zobrala pri výdavkoch žalovanej do úvahy len výdavky na zabezpečenie základných životných potrieb vo výške životného minima na jednu plnoletú osobu 210,20 eur, tento postup nezodpovedal Opatreniu NBS. Podľa cit. § 2 ods. 5 Opatrenia NBS celkovou výškou nákladov na zabezpečenie životných potrieb spotrebiteľa sa považovala výška nákladov na zabezpečenie životných potrieb spotrebiteľa zvýšená o 40 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu. V danom prípade tak pri deklarovanom príjme 450 mesačne žalobkyňa bola povinná zohľadniť celkové náklady na zabezpečenie životných potrieb žalovanej, ktorá bola v tom čase slobodná a bezdetná, vo výške 306,12 eur (210,20 eur + 40% zo sumy 450 eur – 210,20 eur), čo spolu so splátkou predmetného úveru 32,81 eur predstavovalo celkové výdaje žalovanej vo výške 338,93 eur. Za danej situácie, kedy žalobkyňa napriek zisteniu nepravdivosti údajov prehlásených žalovanou o jej zamestnávateľovi a dobe zamestnania, a uvedeniu príjmov za posledné 3 mesiace iba paušálne v podstatne rozdielnych výškach (zrejme tak, aby vyšiel uvedený priemer), nepreukázala, že pred

uzavretím zmluvy o úvere postupovala obozretne a profesionálne, a zabezpečila si údaje potrebné pri zistení základnej položky pre posúdenie schopnosti žalovanej úver splácať, a to výšku jej príjmu a jej platiteľa, súd nemohol považovať za hodnoverne preukázané, že žalovaná v čase uzavretia zmluvy o úvere postupovala s odbornou starostlivosťou, a že spĺňala limit pre ukazovateľ schopnosti splácať úver. Tzn., že tento limit ukazovateľa neprekračoval hodnotu 1 tak, ako to vyžadovalo cit. ust. § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch a § 2 ods. 2 Opatrenia NBS.

38. Tu súd len zdôrazňuje, že pre účely posúdenia splnenia povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch nie je relevantné, aká bola skutočná výška priemerného mesačného príjmu žalovanej a kto bol jeho platiteľom, ale akým spôsobom žalobkyňa ako banka v čase uzatvárania zmluvy pristúpila k zisťovaniu a hodnoteniu bonity žalovanej ako žiadateľa o spotrebiteľský úver. Tzn., či riadne a úplne zisťovala a overovala celkové čisté príjmy, tak aj jeho celkové výdavky žalovanej. Spôsob, akým v prejednávanej veci podľa výsledkov dokazovania banka ako profesionálny bankový veriteľ zisťovala a overovala položky potrebné pre posúdenie úverovej bonity žalovanej, a to predovšetkým príjem žalovanej, nemožno charakterizovať inak, ako posudzovanie schopnosti žalovanej splácať úver bez úplných a riadne overených údajov, povrchné a bez odbornej starostlivosti.

39. Preto súd považoval za dôvodné konštatovať, že žalobkyňa v prejednávanej veci hodnoverne nepreukázala splnenie povinnosti uloženej jej ako veriteľovi ust. § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch, tzn. povinnosti postupovať pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere s náležitou odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovanej spotrebiteľský úver splácať. Žalobkyňa ako banka, na ktorej bolo dôkazné bremeno, hodnoverne nepreukázala, že žalovaná v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spĺňala maximálny zákonný limit ukazovateľa schopnosti splácať úver stanovený jednak cit. ust. § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch, a jednak cit. ust. § 2 ods. 2 Opatrenia NBS. Hodnoverne nepreukázala, že súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a) tohto zákona. Nepreukázanie splnenia povinnosti veriteľa podľa § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch má podľa cit. ust. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch za následok sankciu v podobe straty oprávnenia žalobkyne požadovať na žalovanej jednorazové splatenie celého spotrebiteľského úveru. Súd zastáva názor, že porušenie tejto povinnosti žalobkyňou má podľa cit. ust. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v prejednávanej veci za následok aj ďalšiu sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru poskytnutého žalovanej, a to z dôvodu, že sa jedná o hrubé porušenie tejto povinnosti veriteľa. Podľa cit. ust. § 11 ods. 2 posledná veta Zákona o spotrebiteľských úveroch za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Teda, o.i. aj bez akýchkoľvek hodnoverných údajov o príjme spotrebiteľa tak, ako je to v prejednávanej veci. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa pritom považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42, teda aj ust. § 7 ods. 21, ktorý stanovuje pre banku maximálny povinný limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa úver splácať.

40. V prejednávanej veci veriteľ teda pre nesplnenie povinnosti podľa § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch nemal oprávnenie úverovú pohľadávku, ktorej konečná splatnosť bola dojednaná na deň 20.09.2021, predčasne zosplatiť. Preto ani právnym úkonov žalobkyne vo veci predčasného zosplatnenia úveru obsiahnutým v listinách zo dňa 22.05.2020 a 23.07.2020 tak, ako to tvrdil zástupca žalobkyne, s poukazom na ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nemožno pre ich rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka priznať právne účinky. Navyše, súd zastáva názor, že žalobkyňa nepreukázala, že by bola splnila všetky zákonné podmienky pre predčasné zosplatenie úveru vyžadované ust. § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka právo na zaplatenie celej úverovej pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Právo podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré predstavuje v spotrebiteľských zmluvách lex specialis oproti všeobecnej norme § 565, môže veriteľ toto právo pritom vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako tri mesiace trvá. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pritom nie je upravená lehota, v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatenie úveru najneskôr. Táto je však upravená v § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, a súčasne spotrebiteľ

musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je tak časovo limitovaný využitím práva na zosplatenie. Do splatnosti tejto splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatenie uplatniť, inak jeho právo zaniká.

41. V prejednávanej veci žalobkyňa listinou „Predžalobná upomienka“ datovanou dňom 22.05.2020 žalovanú upozornila, že ku dňu 22.05.2020 má aktuálny nedoplatok na splátkach predmetného úveru vo výške 98,43 eur (3 mesiace x 32,81 eur) a výslovne ju upozornila, že ak do 05.07.2020 nedôjde k úhrade uvedeného nedoplatku na splátkach, bude oprávnená úver predčasne zosplatiť. Žalovaná nepoprela a súd nemal pochybnosti, že žalovaná omeškané splátky do dňa 05.07.2020 nezaplatila. Dňom 20.06.2020 sa žalovaná tak dostala do omeškania s úhradou splátky splatnej dňa 20.03.2020 (prvá splátka) viac ako tri mesiace. Žalobkyňa tak mala oprávnenie úver predčasne zosplatiť pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.03.2020, na nedoplatok ktorej žalovanú upozornila listom zo dňa 22.05.2020, po uplynutí 3 mesiacov od splatnosti tejto splátky, teda od 20.06.2020, do splatnosti nasledujúcej splátky splatnej dňa 20.07.2020. Žalobkyňa predložila súdu listinu vyhotovenú žalobkyňou označenú ako „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“, datovanú dňom 23.07.2020, tzn. dňom nasledujúcim po splatnosti splátky nasledujúcej po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre ktorú veriteľ mohol pristúpiť k zosplateniu celej úverovej pohľadávky naraz. Preto súd zastáva názor, že právo žalobkyni na zosplatenie celej pohľadávky z úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.03.2020 (prvá omeškaná splátka), na zaplatenie ktorej bola žalovaná predžalobnou upomienkou dňa 22.05.2020 upozornená, dňom 20.07.2020 banke zaniklo. Oznámeniu o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 23.07.2020 preto nemožno priznať právne účinky predčasného zosplatenia úverovej pohľadávky tak, ako to predpokladá citovaná právna úprava. Vo vzťahu k tvrdeniu zástupcu žalobkyne, že k zosplateniu došlo spätne k 19.07.2020 súd udáva, že žiadny takýto dátum zosplatenia z listiny „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“, nevyplýva. Vo vzťahu k zosplateniu pre nezaplatenie splátky splatnej bezprostredne pred zosplatením úveru súd udáva, že pred zosplatením úveru listom zo dňa 23.07.2020 žalovaná nebola v omeškaní viac ako 3 mesiace so splátkou bezprostredne splatnou, teda splátkou splatnou dňa 20.06.2020, ani so splátkou splatnou dňa 20.05.2020.

42. Navyše, žalobkyňa nijako nepreukázala, že by listina „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ zo dňa 23.07.2020 sa bola vôbec dostala do dispozičnej sféry žalovanej. Aj keď žalovaná tvrdenie žalobkyne o informovaní o predčasnom zosplatení touto listinou nespochybnila (k žalobe sa nijako nevyjadril), to neznamená, že žalobkyňa, na ktorej bolo v konaní dôkazné bremeno vo vzťahu k doručeniu tohto oznámenia do dispozičnej sféry žalovanej (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka), toto dôkazné bremeno aj uniesla. Tu súd v nadväznosti na súdu známu argumentáciu z obdobných sporov, že listina o zosplatení úveru má len deklaratórny charakter, poukazuje napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo 36/2000 zo dňa 15.12.2000, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR pod č. 4/2021, rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12CoCsp 26/2021 zo dňa 10.03.2022, sp.zn. 8CoCsp 16/2021 zo dňa 28.02.2022, sp.zn. 3CoCsp 23/2021 zo dňa 16.02.2022, a ďalšie). Keďže žalobkyňa toto skutočnosť nepreukázala, súd predčasnému zosplateniu spotrebiteľského úveru aj z tohoto dôvodu nemohol priznať právne účinky.

43. Vzhľadom na záver o bezpoplatkovosti a bezúročnosti spotrebiteľského úveru a strate oprávnenia žalobkyne ako veriteľa vyžadovať od žalovanej predčasne jednorázové zaplatenie celého úveru, súd žalobkyni priznal nárok iba na zaplatenie omeškaných splátok istiny úveru. Ku dňu rozhodovania súdu 23.06.2023 boli už splatné všetky splátky úveru, nakoľko splatnosť poslednej splátky nastala dňa 20.09.2021. Preto žalobkyňa má nárok na vrátenie celej istiny úveru vo výške 512,94 eur. Po odpočítaní úhrady vykonanej žalovanou vo výške 30 eur preto súd žalobkyni priznal nárok na zaplatenie 482,84 eur (512,84 eur – 30 eur) a žalobu v prevyšujúcej časti istiny zamietol.

44. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

45. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

46. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v účinnom od 01.02.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

47. Žalobkyňa sa žalobou domáhala na žalovanej zaplataenia úrokov z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 516,42 eur od 29.07.2020 do zaplataenia. Žalobou teda žalobkyňa nepožadovala úroky z omeškania so zaplataením jednotlivých splátok úveru. Priznanie úrokov z omeškania z jednotlivých splátok, ktoré sa ešte nestali splatné, by bolo v rozpore s dispozičnou zásadou upravenou v § 216 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Žalobkyni tak bolo možné priznať úroky z omeškania v požadovanej zákonnej výške 5 % ročne iba odo dňa nasledujúceho po zročnosti poslednej omeškanej splátky, tzn. počnúc dňom 21.09.2021 do zaplataenia. Preto súd žalobu aj v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania zamietol.

48 Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

49. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo.

50. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

51. Súd žalobu v prevažnej časti vyhovel. Žalobkyňa mala úspech v konaní o zaplataenie 482,84 eur a žalovaná vo zvyšku (516,42 eur – 482,84 eur = 33,58 eur). Pomer úspechu strán predstavuje 93,5 % : 6,5 %. Po odpočítaní neúspechu žalobkyne súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 87 %. O výške tejto náhrady rozhodne podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti výrokom I. – III. toho rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Poprad, pracovisko Kežmarok na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).